

ALSEMAMBROSIA

Ambrosia artemisiifolia

Alsemambrosia is een soort van Noord-Amerikaanse origine. Ze werd ingevoerd in Europa in de tweede helft van de 19^e eeuw en is voornamelijk terug te vinden in bepaalde streken in Zuid- en Zuidwest-Europa, zoals het zuiden van Frankrijk, Italië of Hongarije.

HOE IS ZE IN DE STAD TERECHTGEKOMEN?

De eerste vermelding in België gaat terug tot de jaren 1970. Ambrosiazaadjes worden vaak toegevoegd aan een zaadjesmengsel dat verkocht wordt als vogelvoeding of voeding voor andere gezelschapsdieren en bevat met name zonnebloemzaadjes. Zo kwam alsemambrosia waarschijnlijk in de natuur van verschillende Europese landen terecht.

De zaadjes werden dan vermoedelijk vervoerd langs diverse verbindingswegen, onder andere waterlopen.

Vaak brengen ook allerlei tuigen of materialen op de grond ze van de ene naar de andere plek, bijvoorbeeld bij het bouwen of door landbouw.

LEVENSWIJZE

Alsemambrosia groeit voornamelijk op vegetatievrije en omgewerkte gronden. Deze pioniersplant komt vooral voor op rijke en licht zure bodems: ruige terreinen, puin, gruis, bouwplaatsen, aardehopen, spoorweggrind, wegbermen, graanteelten, enz. Ze stelt ook licht en warme plaatsen op prijs.

Bij ons lijkt de plant sporadisch voor te komen: de soort groeit ergens, bloeit er en sterft af en laat over het algemeen geen nakomelingen na. In tegenstelling tot wat er bijvoorbeeld in het zuiden van Frankrijk en van Zwitserland gebeurt, komen de vruchten in ons klimaat slechts zelden tot volle wasdom.

De jonge plant kan haar ontwikkeling sterk vertragen bij ongunstige omstandigheden, klein blijven en dan op het eind van het seizoen snel tot ontwikkeling komen, wanneer de voorwaarden en met name het licht opnieuw gunstig geworden zijn. Op een zeer korte tijdspanne kan ze dan opbloeien en vrucht dragen. Een plant kan zeer veel vruchten dragen die al eens een levensduur van enkele tientallen jaren halen.

Als ze afgesneden worden, zelfs laat op het jaar, kunnen de planten snel vanaf de onderkant van de stengel nieuwe uitlopers ontwikkelen. De voortplantingscapaciteit van de planten is opmerkelijk. De plant sterft op het einde van de herfst af. De overwinterende zaadjes zullen het jaar erop kiemen.

© gnu-wikipedia Meneerke bloem

IDENTITEITSKAART

- **Classificatie: familie:** asteraceae (paardenbloem, margriet, enz.)
- **Beschrijving:** doorgaans middelgrote tot grote plant (kan meer dan 1 m hoog worden bij ons), soms echter maar een tiental cm hoog; uitgesneden fijne tongvormige bladeren, tegenover elkaar liggend bij jonge planten, daarna afwisselend; kleine groenige bloemen, de mannelijke bloemetjes zijn duidelijk zichtbaarder, zitten bovenaan de stengel en gaan over het algemeen open in (augustus) september / oktober; vaak bruin-roodachtige en harige stengel; eenjarige soort, in ons klimaat komen de zaadjes slechts zelden tot wasdom.
- **Statuut en verspreiding:** exotische soort op de lijst met invasieve soorten van de ordonnantie betreffende het natuurbehoud (1/03/2012); eerder zeldzaam en sporadisch in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
- **Andere soorten waarmee de plant verward kan worden:**
 - wanneer de plant in bloei staat, kan ze gemakkelijk verward worden met de verschillende alsemsoorten (*artemisia* sp.);
 - wanneer ze niet in bloei staat, kan ze niet alleen verward worden met alsems maar ook met boerenwormkruid (*tanacetum* sp.) en verschillende plantsoorten waaronder de phacelia (*phacelia* sp.) en de afrikaantjes (*tagetes* sp.).

ECOLOGISCHE ROL

In het natuurlijke gebied van oorsprong zijn de zaadjes van de ambrosijn een voedingsbron voor bepaalde vogelsoorten.

ONAANGENAME KANTEN

Alsemambrosijn is tijdens de bloeiperiode in (augustus) september en oktober al eens bron van allergieën. Het door de wind verspreide stuifmeel kan bij astmatische personen immers zorgen voor rinitis, geïrriteerde ogen en zelfs huidallergieën. Deze allergische reacties komen voornamelijk voor in een zacht najaar, wanneer de soort gemakkelijk opbloeit.

Er bestaan kruisreacties met andere planten van de composietenfamilie als alsem, maar ook met grassoorten en voedingswaren zoals meloen en banaan.

Alsemambrosijn wedijvert al eens met bepaalde teelsoorten, met name in moestuinen of teelten (zonnebloem, vroege erwten, enz.).

MET HAAR "SAMENLEVEN"

Gezien de risico's voor de volksgezondheid wordt er aangeraden alle waargenomen planten uit te trekken, bij voorkeur voor de bloeitijd. Een uitgetrokken plant gooit men niet op de composthoop, maar stopt men in een "witte" vuilniszak.

ENKELE TIPS

Daar de soort momenteel slechts sporadisch en in kleine aantallen waargenomen wordt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, luidt het advies momenteel als volgt:

- de planten volledig uittrekken, ook de wortels, zodra de soort wordt waargenomen;
- bij voorkeur voor de bloeiperiode uittrekken zodat het stuifmeel zich niet kan verspreiden.

AANBEVELINGEN

- Mensen die allergisch zijn aan ambrosia- of alsemstuifmeel wordt aangeraden de planten niet zelf uit te trekken.
- Vermijd eveneens het vervoeren van aarde die mogelijk vermengd is met zaadjes.
- Maak het gereedschap waarmee u de plant uitgestoken hebt zo goed mogelijk schoon. Zo vermijdt u dat eventueel rijpe zaadjes op een andere plek terechtkomen. Deze aanbeveling gaat eveneens op voor de aarde die aan de schoenen kleeft en waarin ambrosiazaadjes kunnen zitten. In Europese streken waar de soort sterk aanwezig is, beschouwt men deze manier van transporteren als een van de voornaamste.
- Het wordt tot slot sterk afgeraden om vruchtdragende planten te composteren. De enkele uitgetrokken planten stopt men in een normale witte vuilniszak voor huishoudelijk afval.

MEER INFO

- Dienst Info-Leefmilieu van Leefmilieu Brussel: tel.: 02 775 75 75 – info@leefmilieu.irisnet.be
- Voor de contactgegevens van de milieuambtenaar in uw gemeente surft u naar www.brussel.irisnet.be.
- Andere informatie:
 - www.airallergy.be: informatie over de aanwezigheid van ambrosiastuifmeel in de lucht (dienst Mycologie en Aerobiologie van het Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid)
 - www.ambrosie.info (FR)
 - <http://waarnemingen.be/exo/be/nl/6424.pdf>

